

Cornelius van Dun (ne) (1483-1577) **Lijfwacht & Chamberlain van koning Henry VIII** **aan Elizabeth I**

door Fonny van Dun / bewerking door Lucas van der Hoeven⁽¹⁾

In 2016 bezocht ik st.Margaret's church² in Londen. Deze staat naast Westminster Abbey en tegenover het parlamentsgebouw. Toevallig nam ik een foto van de sculptuur van Cornelius van Dun(ne), die ook bekend staat onder de naam van Cornelys van Don (Vandon). Het vormde het begin van een zoektocht naar zijn herkomst. In het archief van Breda was er niets over hem bekend, ook het Westminster Abbey archief was de informatie summier. Dankzij het internet kwam ik de familie van Dun op het spoor en trad ik daardoor in contact met Fonny van Dun. Zijn verhaal heb ik hieronder bewerkt. Daarbij proberen wij een antwoord te geven op de vraag hoe een inwoner van Breda het tot hoveling aan het Engelse hof bracht in de 16de eeuw en welke erfenis hij heeft achtergelaten. Uitgangspunt voor deze zoektocht vormde zijn borstbeeld.

Lijfwacht en filantroop - st Margaret's church (foto Lucas van der Hoeven)

Op de rand rondom het beeld staat te lezen: * stierf in het jaar * des Heren 1577 * begraven op 4 september * op 94-jarige leeftijd. Het opschrift onder zijn borst luidt:

"Cornelius van Dun ligt hier, geboren in Breda in Brabant, soldaat van koning Henry in Doornik, lijfwacht en kamerbewaarder van koning Henry, koning Edward, koningin Mary en Koningin Elisabeth, die een rechtvaardig en deugdzaam leven leidde, een zorgzame man voor arme mensen, die in de buitenwijken van deze stad voor arme weduwen op eigen kosten 20 huizen had gebouwd". Zijn buste toont hem in het scharlaken kostuum van een Yeoman van de wacht, met een kroon en Tudor-rozen³.

Dit grafscript van Cornelius van Dun vormt het oudste grafmonument in de st.Margaret's church, maar is ook het oudste beeld van een Engelse paleiswacht. Cornelius beeltenis is getooid met de koninklijke initialen (E*R = Elisabeth Regina), tussen de Tudor-roos, die symbool staat voor de Tudor-koningen⁴.

Portret uit 1794 van C. van Dun in de National Portrait Gallery in London

Helaas zijn tijdens een grote brand in 1809 de archieven van de 'Yeomen of the Guard' verloren gegaan. In de National Portrait Gallery in Londen is echter een gravure van zijn borstbeeld met grafschrift te vinden, dat door Thomas Trotter is getekend en gedateerd op 30 juni 1794⁵.

Soldaat en Yeoman van de wacht.

Cornelius werd geboren in 1483 uit Breda en trad waarschijnlijk als soldaat in dienst bij Hendrik VIII (28 juni 1491 - 28 januari 1547)⁶. In 1511 stuurde deze Engelse koning zijn ambassadeur Sir Eduard Poynings⁷ op missie naar Nederland. En wel specifiek naar Brabant om soldaten te rekruteren met het oog op zijn voorgenomen invasie in Frankrijk.

Henry VIII door Hans Holbein jr. - circa 1537 (alamy.com)

Op 30 juni 1513 vielen Engelse troepen en de huurlingen onder Henry VIII en het Oostenrijkse leger van Keizer Maximiliaan Frankrijk binnen. Daarbij vond onder meer de slag om Guinegate (nu: Enguinegatte) plaats op 16 augustus 1513. Vervolgens belegerden Henry en Maximilian de stad Th erouanne in Artois (nu: Pas-de-Calais).

Schilderij van rond 1520 met een afbeelding van de ontmoeting van Henry VIII en de Heilige Romeinse keizer Maximiliaan I terwijl zij hun krachten bundelen om tegen Frankrijk te vechten. De campagne was succesvol en resulteerde in de nederlaag van het Franse leger tijdens de Battle of the Spurs in 1513. Het hele schilderij is te zien in de Tower of London - White Tower.

Na de val van Th rouanne veroverde Henry VIII op 23 september 1513 de stad Doornik. Zijn leger van 800 soldaten bestond onder meer uit Brabantse huurlingen. De tekst op het grafschrift van Cornelius verwijst hier heel duidelijk naar ("souldiour with King Henry at Turney"). Waarschijnlijk vanwege zijn verdiensten, werd hij vervolgens benoemd tot 'Yeomen of the Guard'. Het betreffende archiefstuk ging in 1809 in vlammen op. Als Yeomen genoot hij respect en ontving hij tevens tweemaal zoveel soldij.

Yeomen.

Henry VII richtte in 1485 the Yeomen of the Guard op. Cornelius van Dun's uniform, zowel van zijn borstbeeld als ook op het schilderij met koningin Elisabeth I, stemt overeen met de ceremoni le gewaden van Yeomen of the Guard tijdens het Tudor-tijdperk in 1530.

Uniformen met 'HoR' and 'EoR' -Yeomen.

Cornelius van Dun was in functie als Yeoman van de wacht en kamerdienaar onder de troonopvolgers van Henry VIII, Edward VI, Mary Tudor en Elizabeth I tot zijn dood in 1577. De Engelse koning Henry VIII reorganiseerde zijn hof in 1526. Slechts 12 persoonlijke lijfwachten behoorden tot de koninklijke hofhouding tot die tijd. Mogelijk maakte Cornelius

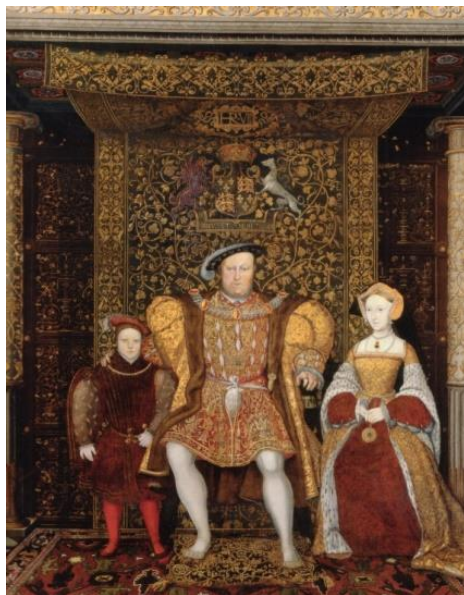
van Dun daarvan al deel uit. Misschien werd hij zelfs wel bevorderd tot één van de vier ceremoniemeesters, die ook dienden als persoonlijke lijfwacht van de koning⁸. Cornelius van Dun moet een betrouwbaar persoon zijn geweest om voor zo'n lange tijd onder opeenvolgende koningen en koninginnen in dienst te blijven. Mede omdat deze vorsten herhaaldelijk een andere religie aanhingen.

Yeomen recentelijk nabij the Houses of Parliament.

https://en.wikipedia.org/wiki/Yeomen_of_the_Guard#/media/File:Yeomen_of_the_Guard.JPG

Cornelius van Dun had echter geen politieke rol⁹. Het ging om een officiële vertrouwensfunctie en een levenslange benoeming, die niet onderhevig was aan politieke wisselvalligheden. Uit de "Acts of the Privy Council of England"¹⁰ en uit "The Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII"¹¹, wordt duidelijk dat aan Cornelius in 1546 als 63 jarige een paspoort werd verstrekt.

Jane Seymour werd Henry's derde vrouw (rechts) Henry VIII en de jonge Prins Edward, c. 1545.

Door een onbekende schilder. Op het moment van de schildering was Henry met zijn zesde vrouw getrouwd, Catherine Parr.

<http://www.thehistoryblog.com/wp-content/uploads/2012/03/henry8jse.gif>

Koningin-dienaar "Cornelys Vanden", verkreeg dit paspoort om naar Almain" (Duitsland) te reizen¹². Hij was kennelijk acht maanden voor de dood van koning Henry VIII, niet in zijn dienst, maar in functie als persoonlijke dienaar van koningin Catherine Parr, de zesde en laatste vrouw van Henry VIII¹³.

Catherine Parr (1512-1548), laatste en zesde vrouw van Henri VIII

(https://www.historyofroyalwomen.com/wp-content/uploads/Hans_Holbein_the_Younger_-_Jane_Seymour_Queen_of_England_-_Google_Art_Projectcrop-scaled.jpg)

De ware aard van deze opdracht blijft ongewis. Er zouden wel eens drie gebeurtenissen aan ten grondslag kunnen liggen. In 1546 werd Engeland getroffen door een hongersnood vanwege mislukte oogsten. De regering diende graan te kopen in Denemarken en in Bremen. Daarnaast beschoten Franse oorlogsschepen de Engelse kusten in de zomer van 1545. Ondanks bemiddeling door Karel V mislukten de vredesbesprekingen met Frankrijk. Dus diende Henry VIII huurlingen te werven zoals Spanjaarden, Italianen, Albanezen, Zwitsers en Duitsers. Tenslotte werd in 1546 tevens de samenstelling van het Engelse muntstelsel veranderd, waardoor een devaluatie werd veroorzaakt. Die geldontwaarding was ook een gevolg van de verkoop van landgoederen, kloosters, ontbinding van kerkelijke stichtingen en ziekenhuizen. Ook het aangaan van buitenlandse leningen holde de muntwaarde uit. De toenmalige Europese geldschieters – de Fugers - waren in Duitsland gevestigd. Zij weigerden echter enig bedrag uit te lenen¹⁴.

Cornelius van Dun en Juan Luis Vives (1493–1540)¹⁵

Aan het einde van zijn leven stelde Cornelius van Dun zijn laatste testament op. Daarin laat hij een grote som geld na voor de bouw van een armenhuis voor weduwen en één voor oude mannen. Waarschijnlijk werd Cornelius geïnspireerd door de ideeën van Juan Luis Vives.

Juan Luis Vives (1493–1540).

(https://de.wikipedia.org/wiki/Juan_Luis_Vives#/media/Datei:LuisVives.jpg)

Deze Belgische professor in Oxford, was tevens aangesteld als leraar van prinses Mary aan het Engelse koninklijk hof. Vives ideeën over armenzorg vormen eigenlijk een overgang van middeleeuwse kerkelijke caritas naar hulpverlening door burgers. Naarmate de steden in

omvang toenamen, steeg echter ook het aantal armen. In 1525 vroeg de stad Brugge Vives om zijn visie over hoe de stad Brugge de verlichting van de armen aan kon pakken. Vives zette zijn opvattingen uiteen in: "The Subventionem Pauperum Sive de Humanis Necessitatibus"; "Over de noodzaak tot interventie ten behoeve van de arme mensheid"¹⁶. Vives beweerde dat de staat een verantwoordelijkheid had om de armen een bepaald niveau van financiële verlichting te bieden, evenals ambachtelijke training voor ongeschoolde armen. Zijn voorstellen betreffende sociale hulpverlening werden in 1530 in wetgeving vastgelegd in Engeland en het Duitse Rijk¹⁷. In 1528 raakte hij uit de gunst van Henry VIII doordat hij het opnam voor zijn landgenote Catherine van Aragon vanwege hun echtscheiding.

Arme huizen van CORNELIUS van Dun ¹⁸

Op 18 december 1569 verzocht Cornelius de decaan van het kapittel van Westminster om land voor de bouw van twee aalmoeshuizen. Dit terrein lag destijds aan de rand van Londen, namelijk tussen het huidige St. James Park en het Buckingham Palace. In dat park hield Henry VIII graag zijn jachtpartijen. Op 30 juni 1572 verkreeg hij toestemming voor de bouw ervan. Deze werden zuidwestelijk van Petty France gebouwd en vernoemd als "The Petty France Alms houses". Maar deze hospices staan ook bekend als "The Red Lion" alms-huizen (de arme huizen van de Rode Leeuw), zo genoemd naar Cornelius 'wapenembleem met de Rode Leeuw'. Twintig arme weduwen woonden er in deze tehuizen. Zij werden daarvoor geselecteerd door de decaan van Westminster, een kapelaan van hun eigen parochiekerk en twee kerkleiders ¹⁹.

Van Dun Alms houses, Caxton Street, London, 1852. Artist: James Findlay.

(https://www.magnoliabox.com/products/van-dun-almshouses-caxton-street-london-1645721?_pos=23&_sid=cfff25f1c&_ss=r)

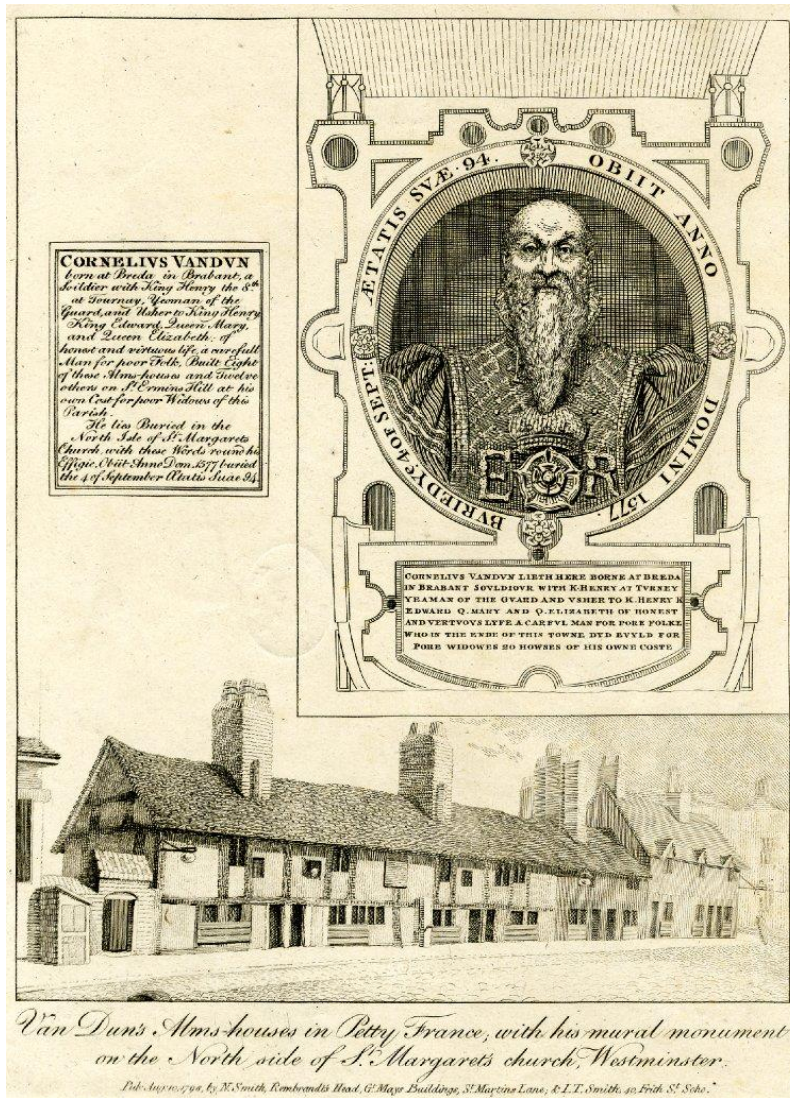
Van Dun Alms-houses, Caxton Street, London, 1852. Artist: James Findlay.

(https://www.magnoliabox.com/products/van-dun-almshouses-caxton-street-london-1645720?_pos=26&_sid=ccff25f1c&_ss=r)

([https://www.alamy.com/stock-photo-westminster-van-duns-almshouses-1820-london-antique-print-c1880-103184260.html?pv=1&stamp=2&imageid=8E41AC20-FDB9-491A-8603-](https://www.alamy.com/stock-photo-westminster-van-duns-almshouses-1820-london-antique-print-c1880-103184260.html?pv=1&stamp=2&imageid=8E41AC20-FDB9-491A-8603-5C41BE365ECF&p=283958&n=0&orientation=0&pn=1&searchtype=0&lsFromSearch=1&srch=foo%3dbar%26st%3d0%26pn%3d1%26ps%3d100%26sortby%3d2%26resultview%3dsortbyPopular%26npgs%3d0%26qt%3dvan%2520dun%2520almshouses%26qt_raw%3dvan%2520dun%2520almshouses%26lic%3d3%26mr%3d0%26pr%3d0%26ot%3d0%26creative%3d%26ag%3d0%26hc%3d0%26pc%3d%26blackwhite%3d%26cutout%3d%26bar%3d1%26et%3d0x000000000000000000000000%26vp%3d0%26loc%3d0%26imgt%3d0%26dtfr%3d%26dtto%3d%26size%3d0xFF%26archive%3d1%26groupid%3d%26pseudoid%3d%26a%3d%26cid%3d%26cdsrt%3d%26name%3d%26qn%3d%26palib%3d%26apalic%3d%26lightbox%3d%26gname%3d%26gtype%3d%26xstx%3d0%26simid%3d%26saveQry%3d%26editorial%3d1%26nu%3d%26t%3d%26edoptin%3d%26customgeoip%3d%26cap%3d1%26cbstore%3d1%26vd%3d0%26lb%3d%26fi%3d2%26edrf%3d%26ispremium%3d1%26flip%3d0%26pl%3d)

[5C41BE365ECF&p=283958&n=0&orientation=0&pn=1&searchtype=0&lsFromSearch=1&srch=foo%3dbar%26st%3d0%26pn%3d1%26ps%3d100%26sortby%3d2%26resultview%3dsortbyPopular%26npgs%3d0%26qt%3dvan%2520dun%2520almshouses%26qt_raw%3dvan%2520dun%2520almshouses%26lic%3d3%26mr%3d0%26pr%3d0%26ot%3d0%26creative%3d%26ag%3d0%26hc%3d0%26pc%3d%26blackwhite%3d%26cutout%3d%26bar%3d1%26et%3d0x000000000000000000000000%26vp%3d0%26loc%3d0%26imgt%3d0%26dtfr%3d%26dtto%3d%26size%3d0xFF%26archive%3d1%26groupid%3d%26pseudoid%3d%26a%3d%26cid%3d%26cdsrt%3d%26name%3d%26qn%3d%26palib%3d%26apalic%3d%26lightbox%3d%26gname%3d%26gtype%3d%26xstx%3d0%26simid%3d%26saveQry%3d%26editorial%3d1%26nu%3d%26t%3d%26edoptin%3d%26customgeoip%3d%26cap%3d1%26cbstore%3d1%26vd%3d0%26lb%3d%26fi%3d2%26edrf%3d%26ispremium%3d1%26flip%3d0%26pl%3d](https://www.alamy.com/stock-photo-westminster-van-duns-almshouses-1820-london-antique-print-c1880-103184260.html?pv=1&stamp=2&imageid=8E41AC20-FDB9-491A-8603-5C41BE365ECF&p=283958&n=0&orientation=0&pn=1&searchtype=0&lsFromSearch=1&srch=foo%3dbar%26st%3d0%26pn%3d1%26ps%3d100%26sortby%3d2%26resultview%3dsortbyPopular%26npgs%3d0%26qt%3dvan%2520dun%2520almshouses%26qt_raw%3dvan%2520dun%2520almshouses%26lic%3d3%26mr%3d0%26pr%3d0%26ot%3d0%26creative%3d%26ag%3d0%26hc%3d0%26pc%3d%26blackwhite%3d%26cutout%3d%26bar%3d1%26et%3d0x000000000000000000000000%26vp%3d0%26loc%3d0%26imgt%3d0%26dtfr%3d%26dtto%3d%26size%3d0xFF%26archive%3d1%26groupid%3d%26pseudoid%3d%26a%3d%26cid%3d%26cdsrt%3d%26name%3d%26qn%3d%26palib%3d%26apalic%3d%26lightbox%3d%26gname%3d%26gtype%3d%26xstx%3d0%26simid%3d%26saveQry%3d%26editorial%3d1%26nu%3d%26t%3d%26edoptin%3d%26customgeoip%3d%26cap%3d1%26cbstore%3d1%26vd%3d0%26lb%3d%26fi%3d2%26edrf%3d%26ispremium%3d1%26flip%3d0%26pl%3d))

([Deze eerste weduwenhuizen stonden op de plaats waar nu de Vandon-straat ligt. Even verderop, op St. Ermin's Hill, liet hij later nog een enige arme huizen bouwen in Caxton Street. Het terrein om deze tehuizen werd gebruikt om aan de voedselbehoeften van de bewoners te voldoen. Behalve de bouw van deze hospices, werd er ook een fonds opgericht dat diende als een voorziening voor het levensonderhoud van de bewoners en voor de nodige reparaties voor de komende 99 jaar. De decaan en de aalmoezenier hernieuwden dit initiatief tot 28 maart 1805. Na die tijd raakten de huizen in verval. Op 11 april 1859 werden de resterende huizen op de St. Ermin's Hill gesloopt²⁰. Cornelius was een voorloper van gestructureerde liefdadigheid. Immers door de afscheiding van de Anglicaanse kerk onder Henri VIII verviel ook de caritas van de kloosters in het niet. Tevens was Cornelius de eerste niet-keizerlijke persoon die deze taak op zich nam. Alleen Henry VII, zijn moeder Margaret en Henry VIII vestigden tot dan toe armenhuizen. Zijn naam leeft voort in 'Vandon street' in](https://www.alamy.com/van-duns-almshouses-in-petty-france-with-his-mural-monument-in-st-margarets-church-westminster-view-of-elizabethen-timber-frame-almshouse-for-20-poor-widows-and-portrait-of-cornelius-van-dun-copperplate-engraving-by-john-thomas-smith-after-original-drawings-by-members-of-the-society-of-antiquaries-from-his-it-smiths-antiquities-of-london-and-its-environs-i-sewell-r-folder-i-simco-london-1798-image345747981.html?pv=1&stamp=2&imageid=90180D1A-0813-4B17-96E1-8B9FF615C1D3&p=86198&n=0&orientation=0&pn=1&searchtype=0&lsFromSearch=1&srch=foo%3Dbar%26st%3D0%26pn%3D1%26ps%3D100%26sortby%3D2%26resultview%3DsortbyPopular%26npgs%3D0%26qt%3Dvan%2520dun%2520almshouses%26qt_raw%3Dvan%2520dun%2520almshouses%26lic%3D3%26mr%3D0%26pr%3D0%26ot%3D0%26creative%3D%26ag%3D0%26hc%3D0%26pc%3D%26blackwhite%3D%26cutout%3D%26tbar%3D1%26et%3D0x00000000000000000000000000000000%26vp%3D0%26loc%3D0%26imgt%3D0%26dtfr%3D%26dtto%3D%26size%3D0x%26archive%3D1%26groupid%3D%26pseudoid%3D%26a%3D%26cid%3D%26cdsr%3D%26name%3D%26qn%3D%26apalib%3D%26apalic%3D%26lightbox%3D%26gname%3D%26gtype%3D%26xstx%3D%26simid%3D%26saveQry%3D%26editorial%3D1%26nu%3D%26t%3D%26edoptin%3D%26customgeop%3D%26cap%3D1%26cbstore%3D1%26vd%3D0%26lb%3D%26fi%3D%26edrf%3D%26ispremium%3D1%26flip%3D0%26pl%3D))</p></div><div data-bbox=)

Westminster²¹. Inmiddels is zijn testament te raadplegen in het City of Westminster Archives Centre.

Familiestatus en bezittingen van Cornelius.

Volgens het Westminster City-archief huwde hij met Gylbarte. Zij werd ook in de St. Margaret's church begraven op 31 mei 1568. Zij liet geen legitieme erfgenamen achter. Het lijkt onwaarschijnlijk dat hij zijn vrouw al in Doornik leerde kennen en dat zij hem naar Londen vergezelde. Uit zijn testament bleek echter dat hij wel nakomelingen had, maar via een andere vrouwelijke lijn. Cornelius droeg na zijn dood zijn bezit over aan zijn dochter Garthered. Zij was gehuwd met Walter Freeman. Ook een zekere Luce Awdryns erfde enige goederen. Zij was mogelijk zijn schoondochter en was weduwe of de gescheiden vrouw van Hawnce, die hertrouwde met John Awdryns. De meeste van zijn bezittingen liet Cornelius echter na aan Peter Mackrell en zijn moeder Mary Mackrell. Die laatste beschreef hij als zijn bloedverwante²².

Cornelius 'postume' periode.

VANDON STREET

VANDON PASSAGE

VANDON COURT

VANDON HOUSE HOTEL

(alle 4 foto's genomen door F. van Dun)

Zijn verzoek werd Cornelius begraven naast zijn reeds eerder overleden vrouw in de st. Margaret's Church in Londen. Het is een van de belangrijkste kerken in Londen. Dat hij in zijn tijd een belangrijk man was, blijkt uit het feit dat zijn borstbeeld zich in die kerk bevindt. Gelukkig overleefde zijn borstbeeld de beeldenstorm van 1643-1644. Onder het revolutionaire bewind van Cromwell werd verordonneerd om alle monumenten in de kerken te vernietigen. Alle kerkmeesters en andere officieren waren verplicht dit bevel uit te voeren. Zo werden onder meer alle glas-in-loodramen en de originele afbeeldingen in st. Margaret's church vernietigd. Alle koperen platen op de grafstenen, evenals de orgelpijpen werden ontvreemd en verhandeld. Tijdens de Tweede Wereldoorlog veroorzaakte het bombardement op Londen veel schade aan deze kerk als haar interieur. Maar Cornelius borstbeeld overleefde ook al deze treurnis tot op de jongste dag.

BIJLAGE

Originele tekst van de Last Will van CORNELIUS van DUN

Hieronder publiceren we de vertaling van dit testament. Onze dank gaat uit naar Rombout Leo van Dun (Mechelen 1919-2004) die heel wat tijd heeft besteed aan het ontcijferen en zo nauwkeurig mogelijk vertalen van de originele tekst. Hieronder vindt u een fotokopie van het originele handgeschreven testament. Gezien de oude geschriften en de oud-Engelse tekst was het niet zo gemakkelijk om te ontcijferen. De aanhef is nog steeds redelijk leesbaar, de volgende pagina's in mindere mate. Omdat dit testament werd geregistreerd in een officieel Last Wills-boekje en de aanhef stond onderaan een pagina, begint het hier bovenaan deze

pagina natuurlijk weggelaten. De resterende pagina's worden gescand. Het testament ligt in het archief van Londen, referentie Westminster City Centre: 143 m / TAM E69.

De Engelse tekst is natuurlijk ook ontcijferd in ons bezit.

Last Will van Cornelius van Dun: Pagina 1:

In de naam van God Amen Domini XXVIste dag van Auguste Anno Domini 1577 I Cornellys vandon een van de yeomen van de quenes maie kamer zijnde geheel mynde en in goede en perfecte herinnering laude en lof zij de Almachtige god doe beproeving dit mijn puter testamente betreffende mijn erfgenaam mijn laatste testament in mannor en volgende, dat wil zeggen:

Pagina 2:

Ten eerste beveel ik mijn ziel aan Allmightie god, mijn maker en verlosser door wie en in wie ik vertrouw om gered te worden en mijn lichaam begraven te worden in de parishe kerk van Ste Margarett in westmr en in die plaats van de kerk waar mr Richard ..... nowe lyeth met een preek te houden en provyded de dag van mijn begrafenis door het oordeel van mijn executot en opzichters.

Item dat ik aan het arme volk van de parijs van Ste Margarett voornoemde vijftig dozijn breade geef en onder de dag van mijn buriall onder hen naar goeddunken van mijn executeur en opzichters onder hen verspreid en verspreid.

Item Ik gyve en laat mijn dochter achter in lof Luce Awdryns wyfe van John Awdryns steenhouwer één luier towell playne ongesierd één luier tafelkleed één kastdoek vervaardigd met zwart het minste van de twee onze tientallen playne napkynns één betaler van fyne shetes één pillowbere vervaardigd met een witte zak vervaardigd met zwart en omzoomd met zwart één een bazen doek vervaardigd met zwart en omzoomd met zwart en een ijzeren bounde cheste.

Item Ik gyve naar Luce Hawnce haar dochter een doek gemaakt met zwart.

Artikel Ik gyve en leg aan mijn dochter Gartered ffreeman wyfe van walter ffreeman, svante aan de quenes maiestie een luier towell omzoomd met wit en wroughte met blewe één kastdoek wroughte met witte worke en omzoomd met witte rand een grote luier tafelkleed één payre van fyne shetes één pillowbere whroughte met wit en een pannetje brasse om fyer mee te bedekken.

Item dat ik aan mijn peetsoon Peter Mackrell gyve en nalaat wanneer hij het jaar XXVIII-jarigen of op de dag van zijn huwelijck zal volbrengen, wat het eerste zal gebeuren, zodat hij in zijn genoemde huwelijck door zijn moeder Mary Mackrell zal worden geadviseerd één playne towell één playne tafelkleed één paar fynes shetes drie paar wurst shetes één basen doek van witte worke twee tinnen basen twee disshes twee splatt. botervlootjes bloemig koperen kandelaars een warminge pann een hangende plaat van brasse één chafinge dishe van brasse een yron pott een kamer pott twee fetherbeddes gezaaid in shetes thre boulsters thre boulsters drie dekens kussens drie dekens en een oude blankett één irishe witte blankett één Arras coverlett twee sluit stola één littell cheste één englishe bijbel thre quyssyons van grene twee andere van orringe cullore één pillowe

++ Zie orginele vertaling.....

===== BIBLIOGRAFIE =====

- Abbott, G. (Yeoman Warder – retired); “The Beefeaters of the Tower of London”, Hendon, Publishing Co Ltd., Hendon Mill, Nelson, Lancashire, 1985, p 10-12.
- “Acts of the Dean and Chapter of Westminster, 1543-1609: The First Collegiate Church, 1543-1556”; Westminster Abbey; Boydell & Brewer, 1997 - Religion – p. XXXV.
- “Acts of the Privy Council of England”, Rijksarchief, The Hague.
- “The Alms-houses of London”, Ashford Press Publishing, Hampshire, 1987, p. 32.
- “Archive of Westminster Abbey”, description of Cornelius van Dun ‘Last Will’ by R. Gribbes op 6/9/1577, ref. 143M/TAM 69.
- “Archive van Westminster City”, ref. 143 M/TAM E 69.
- Betty, S.; “Elisabeth's Household”, Mills College, Bachelor Thesis in History, 1994.
- Bradbury, Evans, 1894 The Gentleman's Magazine, Volume 276, 1894, p. 367 and 619.
- Caeneghem, van, R.C.; “Geschiedenis van Engeland - van Stonehenge tot het tijdperk der vakbonden”, Martinus Nijhoff, The Hague; p. 146-179.
- Churchill, W. S.; “The Island Race”, Cassell & Co. Ltd, London, 1964, p. 124, 130-131.
- “The Clothing and Army of the Yeomen of the Guard”, 1925, p. 122.
- Cruikshank, C.G.; “The English Occupation of Tournai 1513-1519”, Clarendon Press, Oxford, 1971, p. 11, 21, 88, 90, 91, 100.
- “Dictionnaire encyclopédique d'Histoire”, Bordas, Paris, 1986, p. 4961
- “Dictionnaire de Renaissance”, Lexique Héraldique Illustré, Jan Van Helmont, Leuven, 1994, p. 13.
- Dutton, R.; “English Court Life, From Henry VII to George II”, B.T. Batsford Ltd, London, 1963, p. 38.
- Emerson, K.L.; “The Writers Guide to Everyday Life in Renaissance England from 1485 – 1649”, Writer's Digest Books, Cincinnati, Ohio, 1996, p. 39, 107, 149, 227.
- “Endowed Charities in the County of London”, The House of Commons, London, p.229,230,231 341, 406.
- [Enklaar, D.Th.](#); “Een zestiende-eeuwsche Bredanaar te London”; Historie in Woord en Beeld; 1939-1940; Issue2 (1939-1940); 126-127.
- Fairfield, S.; “The Streets of London”, Papermac, London, 1983, p. 326.
- Gascoigne, B.; “Encyclopaedia of Britain”, Macmillan, 1993, p. 676, 677, 713.
- “A Glossary of Terms Used in Heraldry”, James Parker & Cy, Oxford and London 1894, republished by Gale Research Cy, 1966, p. 500-503.
- Hackett, F.; “Henry VIII”; J. Cape, London, 1929.
- “Hainaut ou l'épopée d'un peuple, 1. des origines à Charles Quint”, Collection Tourisme et culture-Hainaut, Mons, 1971.
- Hewerdine, A.; “The yeomen of the Guards and the Early Tudors, The Formation of a Royal Bodyguard”, IB Tauris & Co Ltd, London, New York, 2012.
- “Les Infants d'Tournai”, 1973, nr. 225 - p. 4, nr. 226 - p. 1, nr. 228 - p. 1, nr. 230 - p. 1.
- Jaffé, D.; “What's left of Henry VIII”, Dial House, 1995.
- “The Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII”, Rijksarchief, The Hague.
- “The Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII”, 1546, May, Vol.23, records 360-373.

- "The London Encyclopaedia", Weinreb & Hibbert, St. Martin's Press, New York, p. 776.
- Jordan, W.K.; "The Charities of London, 1480 - 1660: The aspirations and the achievements of the urban society";
Routledge, Social Science; 28 Oct 2013 ; 466 pages (note 280).
- Lousse, E.; "Beschavingsgeschiedenis van de Moderne Tijden"; De Vlaamse Drukkerij; Leuven, 1948.
- March-Tappan, E.; "The Baldwin Project: In the Days of Queen Elisabeth".
- "St. Margaret's Westminster, The Commons' Church within a Royal Peculiar", Aidan Ellis Publishing, Nuffield Henley on
Thames, 1993, p. 14, 15, 53.
- "New Encyclopaedia Britannica".
- "The Oxford English Dictionary"; 2nd Edition, Clarendon Press, Oxford, 1989; Volume XIX, p. 357-359.
- Parliamentary Papers, House of Commons and Command", Great Britain; Parliament; House of Commons; Bills, Legislative;
H.M. Stationery Office, 1903 ; p. 229; 230 and 341.
- Preston, T.; "The Yeomen of the Guard", London 1889, p.70-71.
- "Report of the Commissioners Appointed to Inquire Concerning Charities in England [and Wales] for the Education of the
Poor, Volumes 9-10"; p. 274, 275 and 287
- "Revue Belge de Numismatique et de Sigillographie", Bruxelles, 1952, Tome 88, p. 72-73 en Pl. IV.
- Rietstap, J.B.; Pama, C.; "Handboek der Wapenkunde", E.J. Brill, Leiden, 1943, 3de uitgave; p. 274-276.
- Rolland, P. ; "Histoire de Tournai", Casterman, Tournai-Paris, 1956, p. 175.
- Spencer, W. G. "Westminster Hospital, An outline of its History", Henry J. Glaiser, London, 1924, p. 18.
- Starkey, D; "The Reign of Henry VIII, Personalities and Politics"; Collins & Brown Ltd, London, 1985.
- "A Svrvey of London: Conteyning the Originall, Antiquity, Increase, Moderne Estate, and Description of that City", Written in
the Year 1598 – p. 467
- "Tournai, une Ville, un Fleuve (XVIe - XVIIe siècle)", Crédit Communal.
- Tudor, O. D.; "The Law of Charities and Mortmain: Being a 3d Ed. of Tudor's Charitable Trusts";
Reeves and Turner, 1889; Charitable uses, trusts, and foundations p. 816
- Watson, I.; "Westminster and Pimlico Past", Historical Publications Ltd, London, 1993, p. 29, 62 en 63.
- Wheatley, H.B.; Cunningham, P.; "London Past and Present: Its History, Associations, and Traditions", Cambridge University
Press, 24 Feb 2011 , page 467
- Williams, N.; "The Life and Times of Elisabeth I", George Weidenfeld and Nicholson Ltd and Book Club Associates 1972,
Vert. "Elisabeth I", Unieboek B.V. Bussum (the Netherlands), 1973, p. 41.

=====

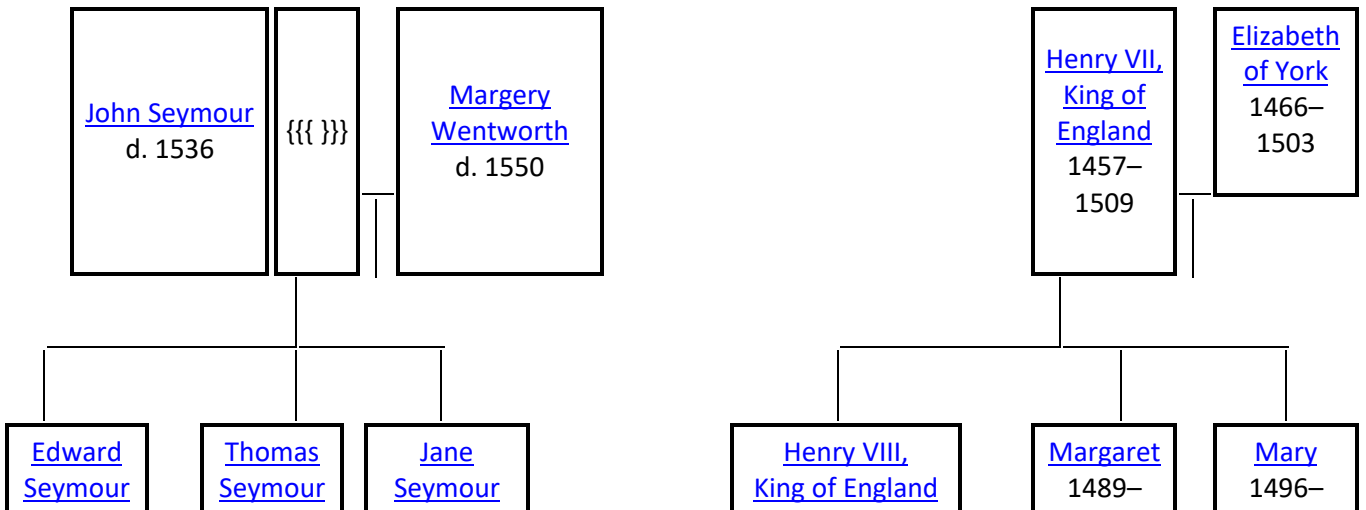

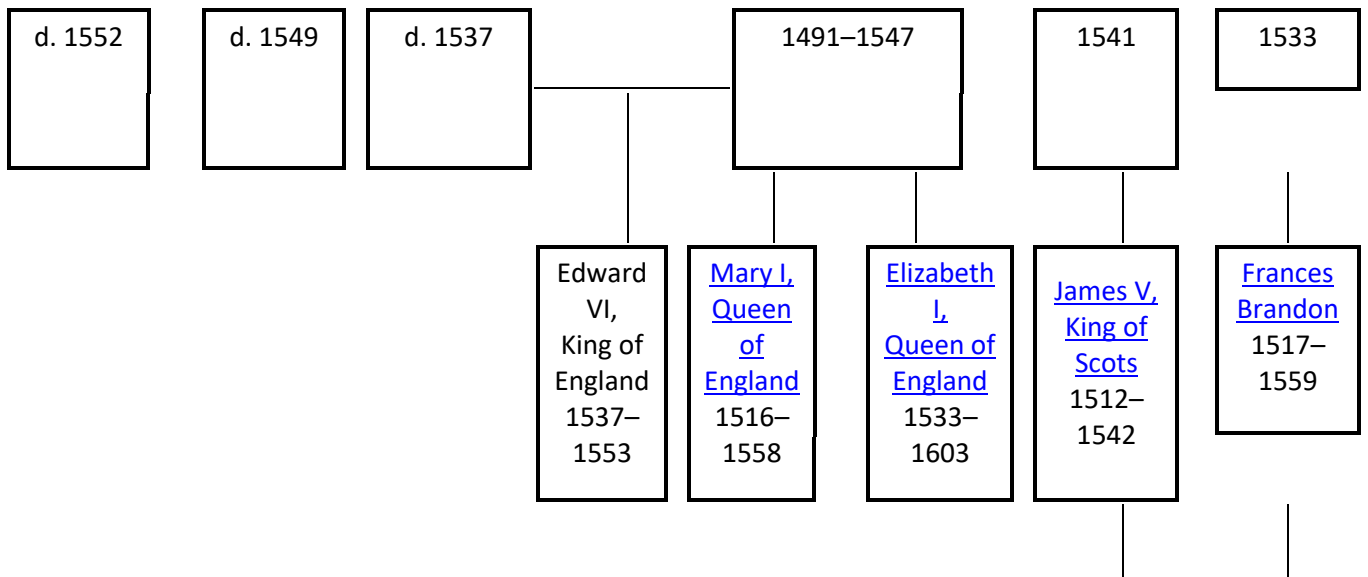
Mary, Queen of Scots was Queen of Scotland from 1542 to 1567.

Queen Elisabeth (1466-1503).

Family tree:

=====

<https://www.flickr.com/photos/britishlibrary/>

St Martin's Crypt

Yeoman of the Guard, not dissimilar to Cornelius Van Dun, down the road in St Margaret's, Westminster.

The street in front of Vandon house

---

1 originele tekst door Fonny van Dun / bewerking gemaakt door Lucas van der Hoeven (freelance journalist).

2 St.Margaret church is de parochiekerk van het Engelse Lagerhuis / https://en.wikipedia.org/wiki/St_Margaret%27s,_Westminster

3 Hewerdine, A.; "The Yeomen of the Guard and the Early Tudors: The Formation of a Royal Bodyguard"; I.B. Tauris, London; with an illustration in that book of the statue of Cornelius van Dun; See:

https://books.google.nl/books?id=f633AgAAQBAJ&pg=PR6&lpq=PR6&dq=cornelius+van+Dun&source=bl&ots=hdWQH-46Sb&sig=p7_qefiCfa0QB6eMc-yq4jMHV28&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwiE2I_ajNfWAhVGvBoKHXk9A1M4HhDoAQgsMAE#v=onepage&q=cornelius%20van%20Dun&f=false

Wheatley, H.B.; Cunningham, P.; "London Past and Present: Its History, Associations, and Traditions", Cambridge University Press, 24 Feb 2011, page 467: Description of the C. van Dun monument in the st. Margaret church.

4 Hewerdine, A.; "The Yeomen of the Guard and the Early Tudors: The Formation of a Royal Bodyguard with the illustration of Cornelius van Dun p. VI, p. 135 and p. 311 : "The most imposing memorial to a yeoman of the Guard of Henry VIII's time is probably the effigy of Cornelius van Dun, in St Margaret's church, Westminster".

5 Cornelius van Dun by Thomas Trotter, published by Robert Wilkinson; line engraving, published 30 June 1794 // 7 3/8 in. x 4 7/8 in. <https://www.royalcollection.org.uk/collection/662985/cornelius-vandun-soldier-and-royal-usher-founder-of-almshouses-1486-1577>

(187 mm x 125 mm) plate size. Given by the daughter of compiler William Fleming MD, Mary Elizabeth Stopford (née Fleming), 1931 // NPG D25451 <https://www.npg.org.uk/collections/search/person/mp88114/cornelius-van-dun?search=sas&sText=Cornelius+van+Dun>

6 https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_VIII_of_England

7 Sir Eduard Poynings: In 1511 was hij opnieuw in actieve dienst. In juni kreeg hij het bevel over enkele schepen en een troepenmacht van vijftienhonderd man en werd naar Margaretha van Savoye, Regent van Nederland, gestuurd om te helpen bij het onderdrukken van de opstand in Gelderland. Hij ging op 18 juli aan boord van Sandwich, vernietigde enige steden en kastelen en ging vervolgens over tot belegering van Venlo. Na drie mislukte aanvallen werd de belegering opgeheven. Poynings keerde beladen met gunsten van Margaret en Charles, in de herfst terug naar Engeland. Hij werd parlements lid op 4 februari 1512, waarschijnlijk voor een kiesdistrict in Kent. Van mei tot november ging hij van plaats naar plaats in Nederland en onderhandelde over een competitie tegen Frankrijk. Hij was op dezelfde manier in dienst begin 1513, met de vorming van de 'heilige liga' op 5 april tussen de keizer, de paus en de koningen van Engeland en Spanje. Met een gevolg van vijfhonderd man was hij aanwezig bij de verovering van Therouanne op 22 augustus en van Doornik op 24 september. Vanwege zijn slechte gezondheid, hoewel hij intussen tot luitenant van Doornik was benoemd, volgde William Blount op 20 januari 1514 als de 4e Baron Mountjoy op. Bijna geheel 1514 was Poynings in Nederland als diplomaat werkzaam ...

https://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Poynings

8 Hewerdine, A.; "The Yeomen of the Guard and the Early Tudors: The Formation of a Royal Bodyguard"; I.B. Tauris, London; with an illustration in that book of the statue of Cornelius van Dun; See: p.125:

"Cornelius van Dun was wealthy enough to show this benevolence during his lifetime, as well as after, founding almshouses at the west end of Petty France and at St Ermin's Hill, Westminster.88 The latter may have been the 20 houses which ..."

Page 135: "... to die, The Idle Person he did hate, Poor People's Wants he did supply.

Page: 143: "The most imposing memorial to a yeoman of the Guard of Henry VIII's time is probably the effigy of Cornelius van Dun, in St Margaret's church, Westminster".

Pagina 311: "V. van Dun, Cornelius, 125, 135 Vergil, Polydore, 6-7, 13, 136 vice-chamberlain, 12, 32, 34, 38-9, 48-9".

https://books.google.nl/books?id=f633AgAAQBAJ&pg=PR6&lpq=PR6&dq=cornelius+van+Dun&source=bl&ots=hdWQH-46Sb&sig=p7_qefiCfa0QB6eMc-yq4jMHV28&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwiE2I_ajNfWAhVGvBoKHXk9A1M4HhDoAQgsMAE#v=onepage&q=cornelius%20van%20Dun&f=false

9 geciteerde werk van Thomas Preston

10 Acts of the Privy Council of England | British History Online - www.british-history.ac.uk/acts-privy-council/vol1
Privy Council of England, Acts. Originally published by Her Majesty's ... 1890.

11 Letters and Papers of the Reign of Henry VIII - https://en.wikipedia.org/wiki/Letters_and_Papers_of_the_Reign_of_Henry_VIII
The first volume, edited by Brewer and covering the years 1509 to 1514, was published in 1862. Brewer also edited the next three volumes, covering the years 1515 to 1530, published in a total of eight parts between 1864 and 1876. Following Brewer's death in 1879, Gairdner edited the next nine volumes (5-13), covering the years 1531 to 1538, which appeared in a total of eleven parts between 1880 and 1893. Gairdner and Brodie jointly edited the next eight volumes (14-21), covering the years 1539 to 1547, published in a total of thirteen parts between 1894 and 1910. This brought the series down to the end of the reign of Henry VIII, but by this date a number of new documents had been discovered, and the first volume in particular was felt to be defective.

Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII: Preserved in the Public Record Office, the British Museum, and Elsewhere in England. Part 1, Volume 1; Cambridge library collection: British and Irish history, 15th & 16th centuries
Editor John Sherren Brewer; Publisher Cambridge University Press, 2015; ISBN 1139854941, 9781139854948; Length 556 pages.

12 "The Letters and Papers, Foreign and Domestic, Henry VIII", vol. 23, 360-373 records, May 1546

13 https://en.wikipedia.org/wiki/Catherine_Parr

14 de familie Fugger beheerste een groot deel van de Europese economie in de zestiende eeuw en verzamelde een enorme rijkdom. De held van de Fugger een bijna-monopolie op de Europese kopermarkt -grondstof voor munten). In 1511 deponeerde Jakob 15.000 florijnen als schenking voor sommige hoffjes. In 1514 kocht hij een deel van Augsburg en in 1516 kwam hij tot een overeenkomst met de stad dat hij een aantal hoffjes zou gaan bouwen voor arme burgers. Tegen 1523 waren 52 huizen gebouwd en waren de Fuggerei ontstaan. Het wordt vandaag nog steeds gebruikt - <https://en.wikipedia.org/wiki/Fugger>

15 Dit deel is samengesteld door Lucas van der Hoeven en gebaseerd op: https://en.wikipedia.org/wiki/Juan_Luis_Vives en <https://www.britannica.com/biography/Juan-Luis-Vives> en <https://plato.stanford.edu/entries/vives> en <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780195399301/obo-9780195399301-0113.xml>

16 "De Subventione Pauperum Sive de Humanis Necessitatibus" (On Assistance To The Poor) (1526), het eerste boek in zijn soort in de westerse wereld om het probleem van stedelijke armoede te behandelen en concrete maatregelen voor een beleid van sociale wetgeving voor te stellen. "On Assistance to the Poor", transl. A. Tobriner, Toronto and London: University of Toronto Press in association with the Renaissance Society of America, 1999 (English translation of "De subventione pauperum"). Vives, J.L.; "Over de hulp aan de armen"; vertaling R. Debaene; Klement uitgeverij, Zoetermeer, 2015; ISBN 9789086871711; 148 p.

- ¹⁷ *Tournoy, G.*; “towards the roots of social welfare; Joan Luis Vives’s *De subventione pauperum*”; *City Vol. 8, nr. 2*; p. 266 – 270.
- *Michielse, H.C.M.*; “*Secours van den armen; Jan Lois Vives, de hervorming van de armenzorg rond 1525 en de opkomst van een ‘andragogische’ technologie*”; *TvA*; 1968, nr. 5; p. 267 – 287.
- ¹⁸ Jordan, W.K.; “The Charities of London, 1480 - 1660: The aspirations and the achievements of the urban society”; Routledge, *Social Science*; 28 Oct 2013 ; 466 pages (note 280).
https://books.google.nl/books?id=2SDYAQAQBAJ&dq=Cornelius%20Vandon&source=gs_similarbooks
- “Acts of the Dean and Chapter of Westminster, 1543-1609: The First Collegiate Church, 1543-1556”; Westminster Abbey; Boydell & Brewer, 1997 - Religion – p. XXXV.https://books.google.nl/books?id=ixZEXmV-dkC&dq=Cornelius+Vandon&source=gs_navlinks_s
  - “Parliamentary Papers, House of Commons and Command”, Great Britain; Parliament; House of Commons; Bills, Legislative; H.M. Stationery Office, 1903 ; p. 229; 230 and 341
- ¹⁹ <http://www.alamy.com/stock-photo-van-dun-almshouses-caxton-street-london-1852-artist-james-findlay-60163310.html>
Contributor: Heritage Image Partnership Ltd / Alamy Stock Photo // Image ID: DDTJWJ // | File size: 21.8 MB // Releases* : Model - no | Property - no // Van Dun Alms-houses, Caxton Street, London, 1852. Born in the Netherlands, Cornelius van Dun was a Yeoman of the Guard to Henry VIII, Edward VI, Mary I and Elizabeth I. He founded the Alms-houses for 20 poor women.
Maitland, W.; “The History and Survey of London from its Foundation to the Present Time in two Volumes”, London, 1756:
Quotation: “Dun’s Alms-house, this Alms-house, containing twenty Rooms for so many poor Widows, was erected by Cornelius Van-Dun, *a Fleming*, in the Reign of Queen Elizabeth; but it not being endowed it is inhabited by the Parish Pensioners of St. Margaret’s, Westminster”.
- “Report of the Commissioners Appointed to Inquire Concerning Charities in England [and Wales] for the Education of the Poor, Volumes 9-10”; p. 274, 275 and 287.
<https://books.google.nl/books?id=mBIPAQAAMAAJ&q=Cornelius+Vandon&dq=Cornelius+Vandon&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwivqTly6DZAhVsL8AKHW0hA8s4ChDoAQg2MAM>
- ²⁰ present situation of the Vandonstreet in London:
<https://www.google.co.uk/maps/place/Vandon+St,+Westminster,+London+SW1E,+Verenigd+Koninkrijk/@51.498754,-0.1388672,17z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x487604dec9093763:0xe5d06e206d8119ef!8m2!3d51.498754!4d-0.1366785>
Tudor, O. D.; “The Law of Charities and Mortmain: Being a 3d Ed. of Tudor’s Charitable Trusts”; Reeves and Turner, 1889 - Charitable uses, trusts, and foundations p. 816
<https://books.google.nl/books?id=uAFGAQAAMAAJ&q=Cornelius+Vandon&dq=Cornelius+Vandon&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjao6CFxaDZAhVoKsAKHYLXDqgQ6AEIRDAF>
Bradbury, Evans, 1894 *The Gentleman’s Magazine*, Volume 276, 1894, p. 367 and 619.
<https://books.google.nl/books?id=7uIIAAAIAAJ&q=Cornelius+Vandon&dq=Cornelius+Vandon&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjao6CFxaDZAhVoKsAKHYLXDqgQ6AEIUzAI>
- ²¹ <http://www.westminster-abbey.org/our-history/people/cornelius-van-dun>
- ²² *Zie voor de beschrijving va het testament aan het einde van het artikel*